

Tobiáš Smolík, *Joachim Pollak (1798–1879): K roli rabína v třebíčské židovské obci 19. století*

Posudek školitele na bakalářskou práci

Bakalant ve své práci zpracovává jedinečný archivní dokument, soubor více téměř čtyř set padesáti dopisů třebíčského rabína Joachima Pollaka. Nejprve podává Pollakovu biografii, v níž se mu daří vyzdvihnout ty momenty Pollakovy kariéry, jež jsou z historického hlediska významné: studium na bratislavské ješivě Chatama Sofera – Schreiberera, intenzivní publicistická činnost v periodikách jako *Bikurej ha-itim*, autorství komentáře k Aramovu spisu *Akedat Jicchak* nebo nalezení tzv. Třebíčského machzoru.

Druhá část práce se již zabývá přímo konvolutem, uloženým v archivu Židovského muzea v Praze pod signaturou 44381. Kol. Smolík nejprve kontextualizuje pramen v rámci dějin epistolární kultury a následně se věnuje analýze archivního pramene jako takového. Provádí rozbor Pollakova hebrejského duktů a jeho typické rysy dokumentuje na ukázkách. Popisuje formální stavbu jednotlivých dopisů a zachycuje vnitřní členění celého souboru.

Soubor odeslaných i přijatých dopisů, pokrývající několik desetiletí Pollakova působení v Třebíči, bakalant následně využívá pro určení základních rolí rabína v moravské židovské obci středního významu. Ukazuje, že Pollak si zachoval kontakty na řadu významných osobností v rakouské monarchii i mimo ni, že se zabýval jak problémy intelektuálními, tak každodenní správou obce a vzděláváním nejen jako vedoucí ješivy a učitel, ale také jako kazatel. Kol. Smolík jednotlivé sféry Pollakových aktivit dokumentuje na vhodně vybraných příkladech.

Závěrečná část práce, v mnoha ohledech nejcennější, obsahuje kompletní přehled dopisů, obsažených v předmětném konvolutu. Autor předkládá chronologicky řazený seznam, v němž indikuje Pollakovy korespondenty. Nalézáme mezi nimi významné osobnosti (Meir Lambert, předseda rabínské konzistoře v Metách nebo judaista Leopold Dukes), moravské rabíny nebo Pollakovy příbuzné (Pollakova babička) a běžné obyvatele moravských židovských obcí.

Kol. Smolík svojí prací zásadním způsobem překračuje požadavky na bakalářskou práci. Prokazuje, že je schopen samostatné práce s hebrejsky a jidiš psaným rukopisným pramenem: dokáže rozsáhlý rukopis číst, jazykově mu porozumět a následně jej interpretovat za použití relevantní metodologie a s přihlédnutím k řadě sekundárních zdrojů. Práce je velmi zdařilou případovou studií, jež přináší originální vhled do profesionálního života moravského rabína 19. století.

Z uvedených důvodů doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D.